

УДК 343.3/7

О.О. СОБОЛЕВА, Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННІ ДІЇ ЩОДО МАЙНА, НА ЯКЕ НАКЛАДЕНО АРЕШТ АБО ЯКЕ ОПИСАНО ЧИ ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАЦІЇ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Ключові слова: злочин, кримінальна відповідальність, майно, на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації

Серед всіх злочинів проти правосуддя питання, які пов'язані із застосуванням кримінально-правової норми, що встановлює відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, яке описано чи підлягає конфіскації (ст.388 КК України), залишаються одними з найбільш складних. Для реалізації цієї норми потрібні великі знання й досвід із суміжних галузей права: конституційного, цивільного, адміністративного, кримінального та кримінально-процесуального, які застосовуються в диспозиції ст.388 КК України. Така складність юридичного складу ст.388 КК пояснює той факт, що правоохоронні органи не поспішають порушувати справи за вказаною статтею КК. Це підтверджують статистичні данні: за вчинення діянь, пов'язаних з незаконними діями щодо майна, на яке був накладений арешт або яке описане чи підлягає конфіскації було засуджено всього: у 2003 р. – 22 особи; у 2004 р. – 16 осіб; у 2005 р. – 21 особа; у 2006 р. – 22 особи; у 2007 р. – 24 особи; у 2008 р. – 23 особи, у 2009 р. – 16 осіб [1]. Все це свідчить що норма, яка передбачає відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, яке описано чи підлягає конфіскації, практично не використовується.

Питання кримінальної відповідальності за злочини проти правосуддя досліджувались багатьма ученими-правознавцями, серед яких М. Бажанов, А. Воронцов, В. Ворончук, М. Коржанський, О. Лемешко, В. Мульченко, В. Навроцький, В. Осадчий, О. Плужник, В. Сташис, В. Трубников, О. Туменко та ін. Однак, порівняльно-правовий огляд деяких положень іноземного кримінального законодавства в частині, що стосується відповідальності за незаконні дії щодо майна, яке має особливий процесуальний статус, здійснювався лише у роботах двох авторів: В. Головчука та М. Омеляненка, в яких стисло аналізувалися положення кримінального законодавства окремих зарубіжних країн безвідносно до національного законодавства. Тому позитивні можливості використання методу порівняльного аналізу при дослідженні кримінальної відповідальності за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації, ще не вичерпані.

Метою цієї статті є порівняльний аналіз відповідальності за незаконні дії з майном, яке було ввірене особі, за законодавством України та законодавством зарубіжних країн, окрім країн бывшего СРСР, тому що у теперішній час регламентація відповідальності за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації в країнах, які в минулому входили до складу Радянського Союзу, дуже подібна. Крім того, КК цих країн передбачають майже однакову міру відповідальності за такі дії. Ми, зокрема, проаналізували кримінальне законодавство таких країн: Австрії, Австралії, Голландії, Данії, Іспанії, Німеччини (ФРН), Південної Кореї, Польщі, США (на рівні федерації), Туреччини, Франції, Швейцарії, Швеції, Японії. Новизна даної статті полягає в тому, що на основі зарубіжного досвіду боротьби зі злочинною діяльністю щодо майна, на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації, автором запропоновано удосконалення КК України в частині регламентації відповідальності за незаконні дії щодо майна, яке має особливий процесуальний статус.

Вибір порівняльно-правового аналізу обумовлений такими причинами:

- потребами удосконалення застосування ст.388 КК України, правильного розуміння сутності процедури арешту, опису та конфіскації майна, їх процесуальне оформлення;

- браком знань новітнього зарубіжного законодавства з питань відповідальності за незаконні дії по відношенню до майна на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації, що негативно впливає на правозастосовну практику в Україні.

В окремих кримінальних кодексах зарубіжних країн (КК Данії, КК Іспанії, КК Бельгії) правова норма, яка б передбачала відповідальність за незаконні дії щодо майна, яке було піддане опису або арешту чи підлягає конфіскації, взагалі відсутня.

У законодавствах інших країн така норма справедливо, на нашу думку, передбачає кримінальну відповідальність за незаконні дії з майном, яке має особливий процесуальний статус (параграф 271 КК Австрії, ст.198 КК Голландії, ст.142 КК Кореї, ст.300 КК Польща, глава 109 Зводу законів США, ст.276 КК Туреччини, ст.314-6 КК Франції, параграф 136 КК ФРН, ст.ст.169, 289 КК Швейцарії, ст.13 глави XVII КК Швеції, ст.262 КК Японії).

Конструкція згаданих статей за структурою різна. Так, в законодавствах окремих країн, відповідна стаття має лише одну частину (ст.142 КК Кореї, ст.262 КК Японії). Дві частини передбачає КК Швеції (ст.13 глави XVII КК Швеції). Ст.300 КК Польща, параграф 271 КК Австрії, параграф 136 КК ФРН, ст.198 КК Голландії передбачає три частини.

КК Туреччини передбачає дві статті (ст.ст.276, 277), зокрема, ст.276 має чотири частини, а ст.277, фактично, є кваліфікуючою обставиною злочину, передбаченого ст.276. Тому що незаконні дії з майном, яке закладене чи арештоване, скоєні з застосуванням сили, насильства, погрози або двома чи більше озброєними особами, збільшує покарання на одну третину [2, с.187–188].

КК Швейцарії встановлює відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке на-

кладено арешт, яке описано чи підлягає конфіскації, у декількох розділах. Так, у підрозділі 3 «Злочини або провини, пов'язані з конкурсним провадженням і стягненням боргу» II розділу Особливої частини КК Швейцарії «Злочинні діяння проти майна» є стаття 169, яка передбачає відповідальність за розпорядження майновими цінностями, на які накладений арешт [3, с.192–260].

У Сполучених Штатах Америки на рівні федерації відповідальність за посягання в ході проведення обшуків і накладення арештів встановлюється у главі 109 частини I «Злочини» розділу XVII «Злочини та кримінальний процес» Зводу законів США, що, у свою чергу, є складовою частиною Федерального кримінального кодексу та правил (далі – ФККП США).

Групу вищезазначених злочинів складають такі посягання: напад або опір у ході обшуку чи арешту (обтяжуючою обставиною є вчинення цих дій із застосуванням зброї); знищення або вилучення майна з метою уникнення накладення арешту на нього; зникнення з майном, яке підлягає арешту; перевищення повноважень у процесі обшуку; зловмисне отримання ордера на обшук; проведеного обшуку без ордера [4, с.151].

Родовим об'єктом складів злочину, передбачених відповідними статтями є суспільна діяльність (КК Швеції), правовідносини в сфері забезпечення виконання судових рішень та відносин, які є пов'язаними з правосуддям (ФККП США), відносини власності (КК Франції, КК Японії), відносини у сфері нормального функціонування органів державної влади (КК Австрії, КК Голландії, КК Туреччини, КК Швейцарії, КК Кореї), відносини у сфері господарської діяльності (КК Польщі).

З одного боку, тільки в одній країні (ФККП США) визначається практично подібний вітчизняному кримінальному законодавству родовий об'єкт складу злочину «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації» – правовідносини в сфері забезпечення виконання судових рішень та відносин, які є

пов'язаними з правосуддям. На рівні федерації американський законодавець застосує широкий підхід до криміналізації посягань щодо майна з особливим статусом. Дані суспільно небезпечні діяння становлять не окремі одиничні злочини, а утворюють групу злочинів, що передбачається главою 109, яка регулює питання кримінальної відповідальності за посягання при проведенні обшуків і накладенні арештів [4, с.152].

В законодавствах окремих країн, як вже було зазначено, визначений інший родовий об'єкт складу злочину – відносини у сфері нормального функціонування органів державної влади (КК Австрії, КК Голландії, КК Туреччини, КК Швейцарії, КК Кореї). Із цим не можна погоджуватися, тому, що ст. 388 КК має за родовий об'єкт саме правовідносини в сфері забезпечення виконання судових рішень та відносин, які є пов'язаними з правосуддям – нормальну діяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, виконання покарань, захисників, законних представників [5, с.75], а не авторитет органів державної влади, їх нормальне функціонування.

Визначення французьким [6, с.303-304] і японським законодавцем [7, с.150-152] відносин власності об'єктом вказаного злочину, на нашу думку, не дозволяє усвідомити дійсну суспільну небезпеку вказаного діяння. Із одного боку, відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном із особливим статусом, звичайно, виступають об'єктом власності, але, із іншого боку, небезпека дослідженого злочину полягає в тому, що злочин, передбачений ст.388 КК України, посягає на відносини щодо забезпечення інтересів нормального виконання судових рішень, а також майнові права та інтереси громадян, підприємств, установ, організацій різних форм власності.

Далі порівняємо предмет вказаного складу злочину.

У більшості кримінальних кодексів окремих зарубіжних країн предметом складу злочину «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації» є саме майно з особливим про-

цесуальним статусом. Також у диспозиціях статей окремих зарубіжних країн детально конкретизовані ознаки майна з таким статусом. Як приклад можна навести ст.169 підрозділу 3 «Злочини або провини, пов'язані з конкурсним провадженням і стягненням боргу» II розділу Особливої частини КК Швейцарії «Злочинні діяння проти майна». У даній статті передбачається відповідальність за розпорядження майновими цінностями, на які накладений арешт. При цьому особливістю диспозиції даної статті є те, що майнова цінність повинна мати одну з таких ознак:

- майнова цінність арештована в адміністративному або в іншому порядку;
- майнова цінність занесена до конкурсного провадження;
- майнова цінність знаходиться у процесі утримання;
- майнова цінність відноситься до майна, що передається для ліквідації заборгованості шляхом продажу майна боржника [3, с.192–193].

Однак, є і винятки. Так, системний аналіз ст.314-6 КК Франції дозволяє зробити висновок, що предметом злочину є майно, на яке накладений арешт [6, с.303–304].

Системний аналіз ст.142 КК Кореї дозволяє зробити висновок, що предметом злочину визнана саме майно, що перебуває на державному зберіганні [8, с.112–113]. Також викликає питання необґрунтоване звуження предмета злочину за КК Японії та КК Польщі. Так у ст.262 КК Японії, параграфі 2 ст.300 КК Польщі предметом злочину визнано тільки власне майно (за КК Польщі – своє майно), яке обтяжене речовим правом [9, с.199-200].

Позитивною є, на нашу думку, позиція більшості зарубіжних законодавців, які визначають предметом злочину саме майно з особливим процесуальним статусом, без конкретизації виду майна. Зважаючи на вітчизняну правову традицію, звуження змісту предмета злочину (КК Кореї, КК Польщі, КК Японії) є не обґрунтованим і тому не може бути сприйняте сучасним українським законодавством. Тому що будь-яке майно (приватне, колективне або державне), ускладнене речовим правом, повинно бути поставлено

під охорону кримінального законодавства.

Зайвою, на наш погляд, є деталізація предмету злочину у КК Данії, КК ФРН, КК Швеції. Оскільки, з теоретичного боку, не є принциповим, з яким майном, що має особливий процесуальний статус, були здійснені незаконні дії. Ними можуть бути як «речі на які накладений службовий арешт» [10, с.296–297] так і «печатка або знак, який поставив державний орган» [11, с.119; 12, с.148–149].

Склад злочину «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації» у кримінальних законодавствах окремих зарубіжних країн за конструкцією поділяється на такі види:

– матеріальний. Наприклад, у ст.169 КК Швейцарії, ст.142 КК Корея встановлюють відповідальність за розпорядження майновими цінностями, на які накладений арешт. Злочини вважаються закінченим з моменту заподіяння шкоди арештованому майну.

– формальний (КК Австрії, КК Голландії, КК Польща, КК Туреччини, КК ФРН, КК Франції, КК Швейцарії (ст.289), КК Японії). Наприклад, ст.289 КК Швейцарії встановлює відповідальність за незаконну конфіскацію речі, на яку накладений службовий арешт. І цей злочин вважається закінченим з моменту вчинення самого діяння (незаконної конфіскації), незалежно від можливих наслідків [3, с.260]. Диспозиція ст.314-6 КК Франції встановлює, що посягання, здійснені особою на майно, на яке накладений арешт, вважаються закінченими з моменту вчинення незаконних дій з арештованим майном [6, с.304].

На наш погляд, певною мірою, є цілком прийнятною позиція австрійського, турецького та німецького законодавця, які не залишили поза увагою певну посткримінальну поведінку осіб, які здійснили незаконні дії з майном, що має особливий процесуальний статус. Так, згідно з ч.3 § 271 КК Австрії звільняється від кримінальної відповідальності та особа, яка добровільно повернула майно до початку кримінального переслідування [14, с.298]. Тому є доцільним, на нашу думку, передбачити у ст.388 КК України кримінально-правову оцінку діям осіб, після ско-

ення злочину, які направлені на повне відшкодування завданих ними збитків або усунення заподіяної шкоди.

У більшості кримінальних кодексів окремих зарубіжних країн об'єктивна сторона складу злочину «Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описане чи підлягає конфіскації» передбачає досить різноманітні способи вчинення незаконних дій з майном, яке має особливий процесуальний статус. Як правило, згадується про такі способи вчинення злочину: пошкодження, руйнування, знецінення або приведення до непридатного стану майна (ст.169 КК Швейцарії); відчуження, приховування, збут, дарування, знищення, пошкодження свого майна (КК Польщі); видалення чи руйнування будь-якої печатки або знака, який поставив державний орган або видалення або пошкодження будь-якого оголошення, зробленого будь-яким державним органом (КК Данії); руйнування, пошкодження, розбирання, приведення до непридатності, повне чи часткове вилучення з-під майнового арешту (КК Австрії); порушення майнового арешту, незаконне зняття або пошкодження печатки, знищення, пошкодження, приведення до непридатного стану речі, на яку накладений арешт (КК ФРН); приховування, утримання у володінні майна, що підлягає вилученню, призначеному на підставі закону (КК Голландії); незаконне переміщення, пошкодження або інше розпорядження майном, яке підлягає утриманню; пошкодження або знищення офіційного повідомлення чи печатки; інший спосіб незаконного відкриття чогонебудь, офіційно закритого; порушення іншого, подібного до офіційно оголошеного наказу (КК Швеції); знищення або привласнення заарештованого предмета (КК Франції); пошкодження або схов майна, або заподіяння йому шкоду іншим способом (КК Корея); руйнування або пошкодження власного предмету, що перебуває під арештом, або який ускладнений речовим правом, або котрий переданий в найм (КК Японії); напад або опір у ході обшуку чи арешту; знищення або вилучення майна з метою уникнення накла-

дення арешту на нього; перевищення повноважень у процесі обшуку; зловмисне отримання ордеру на обшук; проведення обшуку без ордеру (ФККП США).

Суб'єктивна сторона відповідних складів злочинів передбачає, як правило, умисну (прямий умисел) форму вини. В законодавствах окремих зарубіжних країн передбачено, як альтернативну форму вини – необережність. Так, ч.3 ст.276 КК Туреччини установлює відповідальність за діяння, вчинене через недбалість або необережність охоронця [2, с.185–187].

Інші ознаки суб'єктивної сторони є, як правило, факультативними в кримінальних законодавствах окремих зарубіжних країн. Окрім ч.2 ст.257 глави VII Особливої частини КК Іспанії, параграфу 2 ст.300 КК Польщі, в яких визначена мета злочину – оголошення себе банкрутом, та невиконання рішення суду чи іншого державного органу [9, с.199; 13, с.83].

Спираючись на переважаючу позицію законодавців окремих зарубіжних країн, вважається цілком логічною відмова у ст.388 КК України від вказівки на мотиви вчинення злочину, тому що він може носити різний характер, наприклад, користь, жалість і т.п. і при кваліфікації злочину значення не мають.

Розглянувши основні склади злочинів, які передбачають відповідальність за незаконні дії з майном, що має особливий процесуальний статус, перейдемо до вивчення кваліфікуючих обставин, що передбачені як у ст.388 КК України, так і у ст.198 КК Голландії, параграфі 136 КК Німеччини, ст.277 КК Туреччини: незаконні дії з майном, яке закладене чи арештоване, скоєні з застосуванням сили, насильства, погрози або двома чи більше озброєними особами; навмисне знищення, пошкодження, приведення до непридатного стану майна, яке підлягає вилученню на підставі закону [15, с.328]; вчинення злочинних дій особами, яким ввірене таке майно, котрі навмисно скоюють кожне з правопорушень, або дозволяють щоб такі правопорушення мали місце, або є співучасниками виконавця злочину [15, с.329]; незаконне зняття або

пошкодження печатки, яка накладається для того, щоб піддати арешту речі, опечатати їх у службових цілях або позначити їх такими; повний або частковий злам опечатаного замка [10, с.297].

Викликають інтерес у сучасних умовах боротьби із силовими захопленнями підприємств та організацій (рейдерством), кваліфікуючі обставини, передбачені ст.277 КК Туреччини. Оскільки у чинному КК України не передбачено окремої статті, яка б встановлювала кримінальну відповідальність за незаконні дії із силового захоплення спірних підприємств, рейдери уникають кримінальної відповідальності. Тому, зважаючи на поширені випадки рейдерства, особливо, коли це стосується майна, на яке накладено арешт або яке описано чи підлягає конфіскації, вважаємо доцільним передбачити таку кваліфікуючу ознаку в ст.388 КК України.

У вітчизняному законодавстві існує загальне правило побудови кримінально-правової статті, згідно з яким, частина перша повинна передбачати основний склад, а наступні – кваліфіковані. Тобто, кваліфікований склад повинен каратися більш суворо у порівнянні з основним. Хоча, як відомо, можливий виняток, коли стаття передбачає в різних частинах самостійні склади злочинів. У згаданій ситуації кваліфікуючі обставини (ч.ч.2, 3 ст.198 КК Голландії, ч.2 параграфу 136 КК Німеччини), фактично, не виконують своє призначення, як обставини, які обтяжують покарання. Тому що покарання за частинами, які передбачають такі кваліфікуючі обставини, аналогічне покаранню за нормою, що передбачає основний склад злочину. Тому їх виділення як кваліфікуючих є досить умовним.

Аналіз санкцій відповідних кримінально-правових норм дозволяє виділити такі покарання: узяття під варту, позбавлення волі, позбавлення волі з примусовою фізичною працею, штраф. За ступенем суворості слід розмістити кримінально-правові норми у відповідності до зростання міри покарання: глава 109 ФККП США, ст.142 КК Кореї, ст.ст.259–261 КК Японії, ст.198 КК Голландії, ст.275 Іспанії, ст.314-6 КК Франції, ст.276

КК Туреччини, ст.13, КК Швеції, параграф 271 КК Австрії, параграф 126 КК Данії. Покарання диференціюється таким чином: від штрафу від 30 до 300 лір – за ст.276 КК Туреччини до позбавлення волі від шести місяців (КК Данії) до 5 років (за обтяжуючих обставин – до 10 років) (глава 109 ФККП США).

Проведений аналіз свідчить про те, що санкції кримінально-правових норм, передбачених ст.388 КК України, є одними з більш м'яких у порівнянні з іншими санкціями відповідних норм зарубіжного законодавства окремих країн. Цілком є логічним передбачення таких альтернативних основних видів покарання, як штраф і позбавлення волі у відповідних санкціях. Хоча при цьому, на нашу думку, слід було передбачати більше альтернативних видів покарання, не пов'язаних з позбавленням волі. Зокрема, таких як обмеження волі, виправні роботи, позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю тощо.

На підставі проведеного аналізу регламентації відповідальності за незаконні дії з майном з особливим процесуальним статусом в кримінальних законодавствах окремих зарубіжних країн, можна зробити такі *основні висновки*:

1. Кримінально-правові норми, які встановлюють відповідальність за вчинення злочинів проти правосуддя відносно арештованого чи описаного майна або майна, що підлягає конфіскації за рішенням суду, у тому чи іншому виді, відомі переважній більшості кримінальних законодавств зарубіжних країн.

2. На нашу думку, слід підтримати виділення самостійного родового об'єкта кримінально-правової охорони – «правовідносини в сфері забезпечення виконання судових рішень та відносин, які є пов'язаними з правосуддям» (ФККП США), що можливо передбачити і у вітчизняному кримінальному законодавстві.

3. Є позитивною, ми вважаємо, те, що більшість зарубіжних законодавців, які визначають предметом злочину саме майно з особливим процесуальним статусом, без конкретизації виду майна.

4. Враховуючи досвід КК Австрії, КК Туреччини, КК ФРГ, необхідно ст.388 КК України слід доповнити положеннями про те, що особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вартість майна є незначною або винна особа повернула майно чи його вартість до порушення кримінального переслідування.

5. Враховуючи переважний досвід законодавців окремих зарубіжних країн, вважається цілком логічною відмова у ст.388 КК України від вказівки на мету та мотиви вчинення злочину.

6. З метою удосконалення боротьби з рейдерством, на нашу думку, необхідно передбачити, як самостійну кваліфікуючу ознаку в ст.388 КК України, відповідальність за незаконні дії з майном, на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації, скоєні з застосуванням сили, насильства, погрози або двома чи більше озброєними особами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лист Державної судової адміністрації щодо кількості засуджених за ст. 388 КК України : від 26.02.2010 р., № 14-1097/10.

2. Уголовный кодекс Турции. Принят Великим Национальным Собранием Турции 1 марта 1926 г. с изм. и доп. на 3 августа 2002 г. / пер.: Бабаев Х. ; науч. ред. и предисл.: Аджар Х., Сафаров Н. (пер.). – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2003. – 374 с.

3. Уголовный кодекс Швейцарии / науч. ред. Серебрянникова А. В. (пер., предисл.). – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2002. – 350 с.

4. Савченко А. Злочини проти правосуддя в Україні та США (на рівні федерації) / А. Савченко // Кримінальне право. – 2005. – № 12. – С. 151–154.

5. Бурдін В. М. Окремі проблеми злочинів проти правосуддя за КК України / В. М. Бурдін // Життя і право. – 2004. – № 2. – С. 74–78.

6. Уголовный кодекс Франции. Принят в 1992 г. Вступил в силу с 1 марта 1994 г. С изменениями и дополнениями на 1 января 2002 г. / науч. ред.: Головкин Л. В., Крилова Н. Е. (пер., предисл.). – СПб. : Юрид.

центр Пресс, 2002. – 650 с.

7. Уголовный кодекс Японии (с изменениями и дополнениями на 1 января 2002 г.) / науч. ред.: Коробеев А. И.; пер.: Еремин В. Н. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2002. – 226 с.

8. Уголовный кодекс Республики Корея / науч. ред. и предисл. д-ра юрид. наук, проф. А. И. Коробеева; пер. с корейского канд. филол. наук В. В. Верхоляка. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2004. – 240 с.

9. Уголовный кодекс Республики Польша. С изменениями и дополнениями на 1 августа 2001 г.: Перевод с польского / науч. ред.: Кузнецова Н. Ф., Лукашов А. И. (вступ. ст.); пер.: Барилевич Д. А.; вступ. ст. Саркисова Э. А. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. – 234 с.

10. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германия. В редакции от 13 ноября 1998 г. по состоянию на 15 мая 2003 г. / пер.: Рачкова Н. С.; предисл.: Йешек Г.; науч. ред. и вступ. ст.: Шестаков Д. А. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2003. – 524 с.

11. Уголовный кодекс Дании / пер.: Рычева А. Н.; науч. ред. и предисл.: Беляев С. С. (пер.). – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. – 230 с.

12. Уголовный кодекс Швеции / науч. ред.: Беляев С. С., Кузнецова Н. Ф. – СПб.: Изд-во «Юрид. центр Пресс», Изд-во Моск. гос. ун-та, 2001. – 320 с.

13. Уголовный кодекс Испании / под ред. и с предисл.: Кузнецова Н. Ф., Решетников Ф. М.; пер.: Зырянова В. П., Шнайдер Л. Г. – М.: Зерцало, 1998. – 218 с.

14. Уголовный кодекс Австрии. Принят 29 января 1974 г.: Вступил в силу с 1 января 1975 г.: С изменениями и дополнениями на 1 мая 2003 г.: перевод с немецкого / пер.: Вихрова Л.С.; Предисл.: Фабрици Э.О.; науч. ред. и вступ. ст.: Милуков С.В. – С.Пб.: Юрид. центр Пресс, 2004. – 352 с

15. Уголовный кодекс Голландии. Перевод с английского / науч. ред.: Волженкин Б. В.; пер.: Миронова И. В. – 2-е изд. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. – 510 с.

Соболева О. О. Кримінальна відповідальність за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт або яке описано чи підлягає конфіскації, за законодавством зарубіжних країн / О. О. Соболева // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 839–845 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10coozzk.pdf>

Досліджено проблеми кримінальної відповідальності за незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, яке описане чи підлягає конфіскації за законодавством зарубіжних країн на основі аналізу новітніх теоретико-правових здобутків. Обґрунтовано необхідність внесення змін до Кримінального кодексу України.

Соболева О.А. Уголовная ответственность за незаконные действия в отношении имущества, на которое наложен арешт или которое описано или подлежит конфискации, по законодательству зарубежных стран

Рассматриваются проблемы уголовной ответственности за незаконные действия в отношении имущества, подвергнутого аресту или описи либо подлежащего конфискации соответствии с законодательством зарубежных государств на основе анализа новейших теоретико-правовых достижений. Обоснована необходимость внесения изменений в Уголовный кодекс Украины.

Soboleva O.A. Criminal Liability for Illegal Actions with Property Which Is Under Arrest, Has Been Inventoried, or Is To Be Forfeited In Accordance With Legislation of Foreign Country

The problems of criminal liability for illegal actions with property which is under arrest, has been inventoried, or is to be forfeited in accordance with legislation of foreign countries are considered with regard to the latest theoretical law achievements. The necessity of amending the Criminal Code of Ukraine is proved.